

2025

M.A. 1st Semester Examination

SANSKRIT

Paper : SANE404A0/C0

Full Marks : 50

Time : Two Hours

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

SANE404A0

(History of Poetics, Metrics and
Modern Sanskrit Literature)

(सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयाः)

1. यथानिर्देशमुत्तरं दीयताम् —

(क) संस्कृतकाव्यतत्त्वसमीक्षायां ध्वनिप्रस्थानवादिनां मतानि
सम्यगालोच्यन्ताम्। 10

अथवा

भरताचार्यः कः आसीत्? काव्यतत्त्वपरम्परायां तस्य
किम् अवदानम्? — इति विशदयताम्।

P.T.O.

(2)

- (ख) छन्दःशास्त्रस्येतिहासे 'पिङ्गलच्छन्दःसूत्रम्' — इति ग्रन्थस्य प्रतिपाद्यविषयाः सम्यगालोच्यन्ताम्। 10

अथवा

आधुनिकसंस्कृतसाहित्यस्येतिहासे श्रीजीवन्यायतीर्थ-महोदयस्य अवदानं प्रस्तूयताम्।

2. टीका लेख्या — भामहाचार्यः अथवा कुन्तकाचार्यः 5

3. टीका लेख्या त्रयाणाम् — 5×3=15

(क) मिवारप्रतापम्

(ख) धरित्रीपतिनिर्वाचनम्

(ग) भारतविवेकम्

(घ) वृत्तरत्नाकरः

(ङ) छन्दोऽनुशासनम्

Internal Assessment - 10 marks

(History of Indian Philosophy)

1. अधोलिखितेषु प्रश्नद्वयं समाधेयम् — 10×2=20

(क) वैशेषिकसूत्रस्य रचयिता कः ? अस्य दर्शनस्य प्रसिद्धभाष्यकारविषये आलोच्यताम्। कथं भाष्यमिदं सर्वाधिकतया समादृतम्।

(ख) सांख्यशास्त्रस्य प्रतिपादकानां ग्रन्थानां विवरणं देहि।

(ग) चार्वाकदर्शनस्य प्रवक्ता कः ? एतद्दर्शनस्य मूलग्रन्थः कः ? तस्य लोकायतनामधेयत्वे किं कारणम् ?

(घ) बौद्धानां ये सम्प्रदायाः विद्यन्ते तेषां परिचयः संक्षेपेण दीयताम्।

2. केषाञ्चन चतुर्णां टीका लेख्या — 5×4=20

(क) योगमते ईश्वरः

(ख) शून्यवादः

(ग) सांख्यसम्मतं दुःखत्रयम्

(घ) द्वादशलक्षणी

(ङ) भूतचतुष्टयवादः

(च) स्याद्वादः

Internal Assessment - 10 marks